

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 3

MELLANDOM
2021-12-17
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
T 17868-20

PARTER

Kärande

Rabi Gelo, 19890831-6758
Lundbygatan 39 A
703 58 Örebro

Ombud: Advokat Jens-Viktor Palm och jur. kand. Madeleine Sid
LEGIO Advokatfirma AB
Drottninggatan 94 6tr
111 36 Stockholm

Svarande

Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag, 516401-8557
Box 17830
118 94 Stockholm

Ombud: Försäkringsjurist Anne Sundell Bois, adress som ovan

SAKEN

försäkringsersättning

DOMSLUT

1. Tingsrätten förklarar att Rabi Gelos krav på ersättning mot Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag för patientskada till följd av felaktig diagnostisering, vård och behandling under år 2002 är preskriberat.
 2. Tingsrätten förklarar målet i övrigt vilande till dess mellandomen har vunnit laga kraft.
-

Dok.Id 2440801

Postadress
Box 8307
104 20 Stockholm

Besöksadress
Scheelegatan 7

Telefon
08-561 652 70

E-post:
stockholms.tingsratt.avdelning3@dom.se
www.stockholmstingsratt.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Rabi Gelo har den 4 november 2020 väckt talan mot Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag (LÖF) och yrkat att LÖF ska förpliktigas att till honom utge patientskadeersättning för skador som orsakats av felaktig vård, behandling och diagnostisering under år 2002 inom hälso- och sjukvården i Örebro. Han har klargjort att samtliga skador som han yrkar ersättning för orsakades under år 2002.

LÖF har bestritt käromålet och i första hand anfört att Rabi Gelos krav på ersättning mot LÖF är preskriberat.

Tingsrätten beslutade den 13 september 2021 att frågan om Rabi Gelos krav på ersättning mot LÖF för patientskada till följd av felaktig diagnostisering, vård och behandling under år 2002 är preskriberat ska prövas genom mellandom.

Parterna har beretts tillfälle att slutföra sin talan i mellandomsfrågan.

Mellandomsfrågan har avgjorts utan huvudförhandling.

UTVECKLING AV TALAN I MELLANDOMSFRÅGAN

Parterna har i huvudsak utvecklat sin talan enligt följande.

Rabi Gelo

Preskriptionsfristen på tio år som anges i 23 § patientskadelagen (1996:799), i dess lydelse före den 1 januari 2015, löper från den tidpunkt då den skadelidande får kännedom om skadan och att skadan kan vara ersättningsgill. Det betyder i de flesta fall att preskriptionsfristen börjar löpa dagen för skadehändelsen, men i vissa fall börjar preskriptionsfristen löpa vid en senare tidpunkt när skadan visar sig eller då den skadelidande får kunskap om att skadan orsakats av vården och hen har tillräckligt

underlag för att i en process göra gällande sitt anspråk. Det går inte att schablonmässigt räkna patientskadelagens tioåriga preskriptionsfrist från skadetillfället. Tidsfristen kan inte börja löpa innan skadan visat sig.

Motsvarande preskriptionsbestämmelse i trafikskadelagen är likalydande. Det finns ingen anledning till att patientskadelagen ska vara strängare mot den skadelidande vad gäller möjligheten att göra ersättningsanspråk gällande. Lagstiftarens syfte kan inte ha varit att ge individer som råkat ut för en patientskada ett sämre skydd än andra personskador.

Det är viktigare för den skadelidande att få ersättning för skadeföljder som visar sig efter lång tid, än för LÖF att få skadan reglerad inom kortare tid. En avvägning måste göras mellan försäkringsbolags respektive skadelidandes intressen. Det ska även beaktas att den skadelidande i aktuellt mål var barn samt att skadan är avgörande för Rabi Gelos försörjning.

Den i målet aktuella skadan var inte objektivt konstaterbar år 2002. Rabi Gelos föräldrar fick en indikation på att Rabi Gelos hjärnskada kan härledas till felaktig diagnostisering, vård och behandling under år 2002 när de år 2015 erhöll ett skriftligt utlåtande från specialistläkare Robert Levol. Föräldrarnas begynnande insikt bekräftades år 2017 när överläkare Susanne Bejerot uttalade sig om Rabi Gelo och hans hälsotillstånd. Rabi Gelo fick således, genom sina föräldrar, insikt om att hans hjärnskada kan härröra från diagnosen och efterföljande behandling åren 2015 (begynnande insikt) och 2017 (bekräftad insikt). Rabi Gelo gjorde sedan en anmälan till LÖF år 2018 och har därigenom anmält patientskadan i tid.

LÖF

Den tioåriga preskriptionstiden som gäller enligt 23 § patientskadelagen, i dess lydelse före 2015, utgör en yttersta preskriptionsgräns. Denna yttersta tidsgräns räknas från tidpunkten för den åtgärd som orsakade skadan. Bestämmelsens ordalydelse är klar

och tydlig. Det är inte förenligt med gällande rättsprinciper att tolka en bestämmelse i strid med dess ordalydelse. Det är en rent objektiv bedömning som ska göras där omständigheter som när skadelidande fick kännedom om att anspråket kunde göras gällande eller andra synnerliga skäl är utan betydelse.

Det framgår tydligt av patientskadelagens förarbeten att lagstiftaren avsett att den yttersta preskriptionstiden om tio år ska räknas från den dag skadan orsakades. Att annan speciallagstiftning inom försäkring (bland annat trafikskadelagen) under samma tidpunkt hade en annan, mer samstämmig, formulering av utgångspunkten för preskription kan inte medföra att patientskadelagen ska tolkas mot sin ordalydelse och mot intentionerna vid lagens införande.

Även den omständighet att lagstiftaren i den nya lagstiftningen funnit skäl att införa en bestämmelse som vid synnerliga skäl öppnar för en skadelidande att väcka talan efter att den tid som anges i 23 § patientskadelagen löpt ut, talar för att den tioåriga preskriptionsfristen i 23 § patientskadelagen i dess tidigare lydelse utgör en yttersta preskriptionsgräns som är oberoende av när kännedom uppkom.

Eftersom samtliga i målet framställda krav hänför till skada uppkommen år 2002 och gjordes gällande först den 8 oktober 2018 är samtliga krav preskriberade.

DOMSKÄL

Är Rabi Gelos krav på ersättning mot LÖF för patientskada till följd av felaktig diagnostisering, vård och behandling under år 2002 preskriberat?

23 § i patientskadelagen, i dess lydelse före den 1 januari 2015, är tillämplig på de i målet framställda kraven då den påstådda patientskadan ska orsakats innan den 1 januari 2015. 24 § samma lag infördes den 1 januari 2015 och är inte tillämplig i målet.

Av 23 § patientskadelagen, i dess lydelse före den 1 januari 2015, följer att den som vill ha patientskadeersättning förlorar rätten därtill, om hen inte väcker talan inom tre år från det att hen fick kännedom om att anspråket kunde göras gällande och i varje fall inom tio år från den tidpunkt då skadan orsakades.

Den treåriga preskriptionsfristen löper från den tidpunkt då den skadelidande fick kännedom om att anspråket på patientskadeersättning kunde göras gällande. Det följer av ordalydelsen att det i förhållande till denna preskriptionsfrist föreligger ett kännedomskriterium för att fristen ska börja löpa. Kännedomskriteriet innebär bland annat att den skadelidande måste fått kännedom om skadan och att det kan röra sig om en ersättningsgill skada enligt patientskadelagen (se prop. 1995/96:187 s. 92).

Den tioåriga preskriptionsfristen löper istället från den tidpunkt då skadan orsakades. Det följer av ordalydelsen att det i detta avseende saknas betydelse när den skadelidande fick kännedom om eventuell rätt till patientskadeersättning. Tioårsfristen utgör en yttersta preskriptionsgräns för när ett anspråk senast kan göras gällande (prop. 1995/96:187 s. 92). Om talan inte väcks inom föreskriven tid är rätten att föra talan om patientskadeersättning förlorad, oaktat när kännedom uppkom om att anspråket kunde göras gällande (se Svea hovrätts dom den 5 november 2018 i mål nr T 6601–18).

Den omständighet att motsvarande då gällande preskriptionsfrister på andra försäkringsområden löper från en annan tidpunkt förändrar inte bedömningen i förhållande till patientskadelagen. Av förarbetena inför reformen av preskriptionsbestämmelserna på försäkringsområdet följer även att preskriptionsbestämmelsen i patientskadelagen, i dess lydelse före den 1 januari 2015, skiljer sig från bland annat preskriptionsbestämmelsen i trafikskadelagen (1975:1410) på så sätt att tioårsfristen avseende patientskador räknas från den tidpunkt då skadan orsakades (se prop. 2012/13:168 s. 20 f.).

Rabi Gelos yrkande avser patientskadeersättning för skador som orsakats av felaktig vård, behandling och diagnostisering under år 2002. Den yttersta preskriptionsgränsen

enligt tioårsregeln inföll under år 2012. Parterna är överens om att den preskriptionsbrytande tidpunkten är när skadeanmälan gjordes den 8 oktober 2018. Rabi Gelo har således först efter att den tioåriga preskriptionsfristen löpt ut gjort gällande rätten till patientskadeersättning.

Sammanfattningsvis finner tingsrätten att Rabi Gelos krav på ersättning mot LÖF för patientskada till följd av felaktig diagnostisering, vård och behandling under år 2002 är preskriberat.

Målets fortsatta handläggning

Tingsrättens avgörande i nu aktuell fråga sker i form av en särskild dom (mellandom). Denna bör få överklagas särskilt. I avvaktan på att mellandomen vinner laga kraft ska målet i övrigt förklaras vilande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (TR-02)

Mellandomen får överklagas särskilt. Ett överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha kommit in till tingsrätten senast den 7 januari 2022. Prövningstillstånd krävs.

Helene Bergström

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandet har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.